

[Arbejdsministeren.]

Som jeg nævnte for lidt siden, skabte den talmæssigt ringe indvandring, der fandt sted i årene op til 1969, ingen særlige problemer, hvilket især skyldtes, at der her var tale om folk fra lande med væsentlig samme udvikling som vort eget lands. Den voldsomme tilgang i årene 1969 og 1970 gjorde det imidlertid, sammenholdt med de dårlige beskæftigelsesudsigter i efteråret 1970, nødvendigt med en opbremsning, og der blev i november 1970 indført et såkaldt midlertidigt fremmedarbejderstop. Dette stop blev opretholdt gennem hele 1971 og havde den virkning, at antallet af arbejdstilladelser i dette år kun steg med omkring 1.000.

Den nuværende regering gav i første halvdel af 1972 de herværende fremmedarbejdere lov til at blive her i landet uanset beskæftigelsessituationen, og selv om deres arbejdstilladelse var udløbet. Man fandt, at det var rimeligt af menneskelige og sociale grunde; selv om vi havde en betragtelig arbejdsløshed på daværende tidspunkt, fik de altså lov at blive her. Det drejer sig om ca. 5.000 fremmedarbejdere. Samtidig skete der det, at gyldighedsperioden for førstegangsarbejdstilladelser blev forlænget fra 6 til 12 måneder.

Reglerne for dispensation fra fremmedarbejderstopet blev til gengæld skærpet, således at der kun kunne dispenseres i helt særlige tilfælde, og dette har haft til følge, at antallet af fremmedarbejdere her i landet ikke steg igennem året 1972, men tværtimod faldt med omkring 500.

Lad mig nævne, at der er omkring 36.000 udlændinge, der har arbejdstilladelse her i landet. Af egentlige fremmedarbejdere, altså især fra tredjelande, har vi ca. 16.000, hvoraf 4.300 kommer fra Jugoslavien, 4.800 fra Tyrkiet og ca. 2.000 fra Pakistan, ca. 1.800 fra Østen i øvrigt.

I øvrigt vil jeg også gerne understrege, at ved en vurdering af spørgsmålet om en eventuel lempelse af fremmedarbejderstopet må vi tage udviklingen på det fælleseuropæiske arbejdsmarked med i betragtning. Vi har endnu ikke høstet så forfærdelig mange erfaringer på dette område, selv om vi har søgt at få de oplysninger, vi kunne få; vi er indstillet på at søge yderligere oplysninger.

Det seneste tal, vi har for EF-arbejdere og andre grupper, er fra 1. januar, hvor der var

i alt godt 10.000 her i landet med arbejdstilladelse, altså af alle kategorier. Det er et tal, vi har haft igennem mange år, et nogenlunde konstant tal.

Det, vi kan anslå nu, er, at antallet af EF-arbejdere her i landet i de første 3 måneder af dette år er blevet forøget med en 600-700 stykker. Det er altså en meget beskeden tilgang, der har været fra EF-landene, men hvordan den videre udvikling vil blive, er det for tidligt at sige noget afgørende om.

Dernæst vil jeg gerne henvise til, at det punkt i fremmedarbejderproblematikken, hvoraf løsningen af spørgsmålet om den rimelige sociale indpasning i høj grad afhænger, er reglerne for meddelelse af førstegangsarbejdstilladelser.

I forbindelse med disse regler og gennem disse regler bør der nemlig ikke blot tages stilling til, hvorledes udvælgelsen og modtagelsen af nye indvandrere skal ske, men også fastsættes krav med hensyn til deres arbejdsvilkår. Endvidere bør det med disse regler fastlægges, i hvilket omfang og på hvilken måde arbejdsgiverne skal medvirke.

Jeg kan yderligere oplyse, at efter at der fra arbejdsgiverside er blevet fremsat ønske om en lempelse af stoppet, har jeg for nylig drøftet spørgsmålet om disse regler med repræsentanter for arbejdsmarkedets organisationer og andre grupper. På det møde, vi havde, blev der opnået enighed om, at parterne på arbejdsmarkedet optager forhandlinger om forslag til nye regler for udstedelse af arbejdstilladelse ved en eventuel fornyet tilgang af fremmedarbejdere fra tredjelande, herunder om sådanne nærmere betingelser, der kan sikre fremmedarbejdernes arbejdsmarkedsmæssige og sociale stilling her i landet. Jeg regner ikke med, at det varer så forfærdelig længe, før disse forhandlinger er afsluttet, og resultatet af forhandlingerne vil blive afgivet til justitsministeren og til mig selv.

Må jeg endelig bemærke med hensyn til det af SF foreslåede indvandringskontor, at spørgsmålet herom har været behandlet i efteråret 1970, og at der af den daværende socialminister efter aftale med den tidligere arbejdsminister blev stillet forslag om oprettelse af en fremmedarbejderadministration, men at forslaget blev tilbagekaldt fra finansudvalget, da man anså det for at være unød-